Kőszeg, 1923. augusztus hó 19.

KŐSZEG ÉS VIDÉKE

E[illegible] ÉSI ÁR:
Helyben egész é[illegible] évre 2000, negyedé v 1000 K.
Vidékre p[illegible] küldéssel egész évre 5000 K.
E[illegible] ára 100 korona.

Megjelenik minden vasárnap.
Felelős szerkesztő és kiadó: Rónai Frigyes.
Szerkesztőség és kiadóhivatal: Kőszeg, Varkör 39. sz.
Telefon-szám 23.

Nyilttér sora 200 korona.
Hirdetések négyzetcentiméterenként 50 K. számitetnek.

Magyar Nemzeti Múzeum Budapest
Kötelespéldány
KÖNYVTÁRA

[illegible]tika és morál.

Talán egyetlen más fogalom sincs, amelynek cégére alatt annyi visszaélés történt volna, mint a két fogalompolitika és morál. Minden időkben és minden népnél akadtak lelkiismeretlenek, akik a morálból önző célok szolgálatában politikát csináltak és legalább is ugyanannyian, akik politikájukkal a morál szineiben hintették a port a szemekbe. A történet tanitásai bizonyitják, hogy népeiknek senki annyit nem ártott, mint ezek a szemforgató kufárok és vajmi gyönge elégtétel, hogy egyikük-másikuk utólag meglakolt lelkiismeretlenségéért, mert a megtorlás a legtöbbször semmit jóvá nem tett az okozott kárból.

Minden benyomásunk azt sejteti velünk, hogy amit legutóbb a magyar nemzetgyülésen és a magyar sajtóban a politika a szent morál nevében véghez visz és purifikálás ürügye alatt elkövet, nagyjában szintén ilyen brutális lelkiismeretlenség, amely megint csak a nemzeten boszulja meg magát kegyetlenül. Hiszen helyes: ha az ingyenrészvényekkel tényleg történtek manipulációk és korrumpáltak akár képviselőket, akár magasabb rangu tisztviselőket, ám a sujtó kéz nehezedjen rájuk kérlelhetetlenül és statuáljon kegyetlen példát arra, hogy a közbizalommal és a bizalmi állásokkal visszaélni büntetlenül nem lehet. Azonban ugyebár a legtermészetesebb dolog a világon, hogy a számkérés, az előzetes vizsgálat egy pillanatra se vonassék el illetékes fóruma elől. Ebben az esetben egymaga a biróság jogosult arra, hogy a vádat tisztázza, azzal érdemben foglalkozzék és megállapitsa: valójában történt-e valami, ami beleütközik akár az erkölcs, akár az állam törvényeibe? Ha megállapitást nyert, hogy a vád igaz, akkor akit a törvény keze elér, az nem kerüli el a legszigorubb megtorlást, akire pedig ha mindjárt nem is lehet ráolvasni paragrafust, de szemmelláthatóan dokumentálódik, hogy vétett a közéleti tisztesség ellen, az erkölcsi halálával szolgáltat elégtételt az erkölcsi renden ütött csorbáért.

Az a körülmény, hogy az odiozus ingyenrészvények ügyében a birósági eljárást megelőzően már hajsza indult és ez a hajsza lankadatlan erővel tart a pártatlanul folyamatban levő birói eljárás dacára, ez a körülmény nagyon gyanussá teszi az egész ügyet. Mintha itt nem csupán csak a morálról volna szó, mintha ebbe a dologba beleszólna a politika is és pedig sokkal hangosabban de sokkal egyoldalubban, semhogy ne az a látszat nyomulna mindinkább az előtérbe, hogy talán nem is annyira az erkölcsi renden esett sérelem fáj némelyeknek, hanem hogy az ingyenrészvények igen alkalmas vizes lepedőkül kinálkoznak, amiket nagyon előnyösen és pártszempontból haszonra való kilátással rá lehet teriteni a politikai ellenfelekre, nevezetesen az egységes pártra.

Senkinek semmi kifogása az ellen, hogy az erkölcsi szempont a maga teljes jogai szerint érvényesüljön és ha vétett ellene valaki, képviselő, vagy köztisztviselő, bünhődjék is érdeme szerint. De hogy itt ezen a cimen politikai hasznot áraszának, korteskedés folyjék a morál koturnusain, ez ép oly erkölcstelen, mint akár az ingyen részvények zsebredugása.

Hirdetmények.

4008/923. szám. Közhirré teszem, hogy az 1924—26. évekre kivetendő italmérési illetékekre vonatkozó összeirási jegyzék augusztus 20 tól 8 napi közszemlére van kitéve a városi adóhivatalban és ezen határidő alatt nemcsak az italmérők, de bárki által betekinthető és észrevétel is beadható.

3000/923. Közhirré teszem, hogy Vasvármegye alispánja a sóárakat a következőképen állapitotta meg: Nagykereskedői ár kg.-kint 231 K, kiskereskedői ár kg. ként papirzacskó nélkül 284 K. A kiskereskedői árhoz a vevő kivánságára kiszolgáltatott papirzacskó ára fejében minden megkezdett kg. után 15 korona számitható fel.

ad 3878/923. sz. Közhirré teszem, hogy a polgármesteri hivatalban, Városház 8 sz. ajtó, tudható meg azoknak a határszéli községeknek jegyzéke, amely községekbe élelmiszerek szállitásához szállitási igazolvány, illetőleg szállitási engedély kell. Tájékozásul közlöm, hogy Lukácsházára engedély nem kell.

4022/923. sz. Felhivom mindazokat, akiknek lőfegyver van birtokukban és vadászati adót nem fizetnek, hogy fegyvereiket a városi adóhivatalban kapható ürlapokon ugyanott f. évi augusztus 20 tól 8 napon belül a következmények terhe mellett bejelenteni el ne mulasszák.

4080/923. sz. Közhirré teszem, hogy a város tulajdonát képező és saját kezelésben levő rétek sarjukaszálása f. évi augusztus hó 26-án vasárnap délelőtt 10 órakor a Városháza tanácstermében tartandó nyilvános árverésen fog a szokásos módon kiadatni; felvilágositás a városgazdánál nyerhető.

Közhirré teszem, hogy a várostól bérelt földek haszonbére a szokásos módon folyó évi augusztus hó 21—31 ig fizetendő be; a természetben fizetendő haszonbér fejében egészséges, száraz, 2%-nál nem több idegen anyagot tartalmazó szokványos buza vagy zab adandó le a közélelmezési hivatalnál; a szerződés értelmében joga van a bérlőnek a természetbeni szolgáltatás helyett, annak ellenértékét fizetni és pedig egy métermázsa buza helyett 70,000 koronát, aki zabot fizet, tartozik egy mm. buza fejében 125 kg. zabot fizetni: késedelmes befizetés esetén 15 napra számitott 6% os késedelmi kamat fizetendő.

Jambrits Lajos polgármester.

Ipartestületi közlemények.

A budapesti városligeti iparcsarnokban f. évi augusztus szeptember hóban országos vas-, gép, malomipar és elektrotechnikai kiállitást rendeznek. Beléptidij 300 korona. Felhivom erre az érdeklődő ipartestületi tagok figyelmét.

Dömötör Gyula ipartestületi elnök.

özv. Nádasdy sz. Choron Margit Locsmánd község ellen 1588-ban.

Choron János a kőszegi urodalom zálogbirtokosának elhalálozása után az urodalom leányára Choren Margit elözvegyült Nádasdy Kristófnéra szállott. Az uj zálogbirtokosnő époly hatalmaskodó asszony, akár mintegy földesur, lehetett, mert alig vette át a kőszegi urodalmát, máris a locsmándi községbirót az alsóausztriai kamaránál bepanaszolta. Locsmánd község akkor amint a kőszegi levéltárban őrzött egyik okmányból kitünik, a kőszegi urodalomhoz tartozott, épugy mint Demeter (mostani Tömord és Németzsidány). Az uj zálogbirtokosnő azon panaszt emelte a locsmándi községbiró ellen, hogy nem akarja elismerni az ő fenhatóságát (Obrigkeit), sem neki engedelmeskedni, hanem külön birói jogot gyakorol. Már pedig azon császári decretumban, mellyel a kőszegi urodalmat neki átadták, határozottan bennfoglaltatik, hogy az urodalomhoz tartozó helységekben, mezővárosokban a birói jogot az urodalom gyakorolja. Ha tehát bármely helyen gonosztevőt (Malefitz) elfognak, az három nap elteltével a kőszegi várba (Schloss) hozzá elszállitandó, hol büntetendő cselekményeiért felelni fog. A decretumnak ezen határozott rendelkezése dacára a locsmándi községbiró nemcsak a gonosztevőket nem kisérteti be, hanem ellenkezőleg magának Locsmánd községnek vindikálja a birói jognak gyakorlását.

A panaszosnő ezen állitását konkrét adattal igyekszik bebizonyitani. Felterjesztésében mondja, hogy nemrég Szakony (Zackersdorf) községben egy asszony házasságtörést követett el. Locsmánd község e bünös asszonyt elfogatta és felhivás dacára sem kisértette el hozzá. S midőn ezen engedetlenség miatt O négy locsmándi embert a kőszegi várban elzáratott, az ausztriai kormány, hová Locsmánd község panaszával fordult, a zálogjogi birtokosnőt kötelezte, hogy az elzáratott locsmándiakat külömbeni birság terhe alatt azonnal bocsássa szabadlábra. Ezen intézkedés folytán Locsmánd község az urodalomnak tartozó engedelmességet megtagadta. Pedig megfontolandó lett volna, hogy vajjon ezen intézkedés nem ütközik-e a részére kiállitott decretumnak egyik-másik pontjába? Érintetlen marad-e császári szabadságokkal felruházott urodalomnak érdeke?

Locsmánd község azzal dicsekszik, hogy a birói hatalmat birtokon belül (Possess sein) gyakorolja. De miért gyakorolja? Egyesegyedül azért, mivel Jurits Miklós és édes atyja Choron János jóakaratból azon gonosztevőket, kiket az urodalom igazolt, Locsmánd községnek az itéletnek végrehajtása végett kiadta. (özv. Nádasdy Kristófnénak ezen argumentációja kissé homályos. Mert ha az urodalom valami bünöst igazolt, miért volt szükséges az itéletnek végrehajtását Locsmánd községre bizni?)

Azon tény azonban, hogy Locsmánd község az itéletet végrehajtotta, nem állapitja meg a birói hatalom gyakorlásának jogát. Mert egy kissé furcsán (wunderlich zu hören) hangzik, a törvénykezést az urodalomtól elvenni és azt a durva parasztokra (groben Bauersleuten) ráruházni, kik a törvénykezéshez nem értenek és egyebekben az urodalomnak vannak alárendelve. Különös tekintély volna ez!

Az ausztriai kamara panaszosnő és Locsmánd község közt, mely a többi helységek köst nagyobb jelentőségre tehetett szert, fennforgó ellentéteknek kiegyenlitésére törekedett. Hogy ezen célját elérhesse, ugy özv. Nádasdy Kristófnét, Kőszeg város biráját és tanácsát, Locsmánd községet, valamint Pangracz Benedeket; különös kegyelemből Brassican János és Eham Mihály jogtudorokat, kamarai tanácsosokat egybehivta. A felek ügyvédeket is fogadhattak fel, kiknek azon utasitást adták, hogy feleiket bölcs és engedékeny tanácsokkal lássák el. A tárgyalásnak eredményéről nem találtam feljegyzést, hanem ugylátszik, az ügy egyezség utján megszünt.

aj.

Egyes szám ára 100 korona.

„Jövök már".

Elhervadtak a virágok
Életemnek mezején
Pedig mennyi illatozott
Boldog idők menetén.

A tavaszt sem élvezem már
Ősznek nézem a nyarat
Szivből nem tudok örülni
Nem ismerem magamat.

Csak multamban volt még öröm
A jövőmben nincs remény
És a jelen? Meg sem értem
Olyan ősdi lettem én.

Az emberek szeretetet
Mindhiába kutatom
Barátaim? Mind kitérnek
Remetei utamon.

Annak ki a tulvilágon
Integetve reám vár
Be szeretném, minél előbb,
Megüzenni: „Jövök már".

Chernel Victor.

HIREK.

Személyi hir. Fertőszentmiklósi Vitéz Artner Kálmán m. kir. honvédtábornok, vegyesdandárparancsnok kedden városunkban időzött, megszemlélte a helybeli zászlóaljat és látogatást tett a helyi hatóságoknál és vezető egyéneknél.

Dr. Wünscher Frigyes a Magyar Távirati Iroda igazgatója és dr. Koncz Lajos a Dunapósta vezetője Kőszegre érkeztek.

Hősök emlékünnepe és gyászistentisztelet. Ma vasárnap az 5. honvédgyalogezred, mely a 13. és 18. honvéd, a 76. és 83. közös gyalogezredekből és a 11. vadászzászlóaljból alakult, ezen ezredek hősi halottainak emléknapját ünnepli és délelőtt 9 órakor az elesett hősök emlékére gyászistentiszteleten vesz részt. Az állomásparancsnokság felkéri a város polgárait, akik ugyis a fenti ezredek vitézei voltak, hogy a nap jelentőségének emelésére és az elesett hősök emlékének megünneplésére, a Jézus szent Szive templomában tartandó gyászistentiszteleten minél számosabban jelenjenek meg.

Szent-jobb körmenet Budapesten. Az országos katholikus Szövetség az idén is nagyszabású Szentjobb körmenetet rendez, mely a királyi várkápolnából kiindulva, a koronázó fő templomba vonul. Az ünnepségen résztvesz Horthy Miklós kormányzó, a miniszterelnök vezetésével a kormány, a nemzetgyülés, a felső biróságok, a miniszteriumok képviselői, a tábornoki kar, a vármegyék s a törvényhatósági joggal felruházott városok küldöttségei is megjelennek a zászlók alatt.

Házasság. Zsugonits Gyula főtanitó és Horváth Anna tanitónő tegnap kötöttek házasságot Kőszegen a szt. Domonkosrendü zárda kápolnájában.

Házasság. Tegnap vezette oltár elé felsőruttkai Ruttkay-Mathussovich Elemér m. kir. honvédszázados menyasszonyát Sinoros-Szabó Erna kőszegi leánygimn. tanárnőt Szentesen.

Halálozás. Hosszu éveken át tartó kinos szenvedés után e hó 16 án végre megváltotta a halál kisegészni Szabó György kőszegi takarékpénztári főkönyvelő nejét szül. rádóczi Boda Margitot 39 éves korában. Temetése tegnap d. u. ment végbe nagy részvét mellett.

Halálozás. Özv. Gerencsér Jánosné f. hó 14-én 70 éves korában meghalt. Az elhunytban Krompaszkyné Gerencsér Réza szombathelyi áll. polgári iskolai tanárnő szeretett édesanyját, Krompaszky Ede anyósát gyászolja. Az elhunytat csütörtökön délelőtt 9 órakor helyezték a helybeli temető kápolnájából örök nyugalomra.

Stajrits Ferenc meghalt. Majd egy évi betegeskedés után szeptember lehunyta szemeit Stayrits Ferenc városi helyettes irnok, ki 8 évig volt Kőszeg város szolgálatában mint napidijas, később mint irnok. Szorgalmas, tehetséges hivatalnok volt és szinte nélkülözhetetlenné tudta magát tenni a közigazgatás egyes ágazataiban. Egy jó munkaerővel kevesebb lett a városházán. 43 evet élt. Felesége és egy fia gyászolja. Temetése pénteken délután volt, melyen résztvett a polgármester vezetésével az egész városi tisztikar.

A szombathelyi ipartestület a megüresedett titkári állásra Szmoljár László nyug. városi adóellenőrt választotta meg.

A visszacsatolt hercegi erdőnek Kőszeg város közigazgatási fennhatósága alá való átadásába a hitbizományos herceg beleegyezett. Az erről szóló átirat most érkezett meg a városhoz.

A főiskolások Szechenyi Szövetsége mult vasárnap Szerdahelyen tartotta meg táborozását, hol az ifjusági egyesület, élén Bodis István plébánossal magyaros vendégszeretettel fogadta a főiskolásokat. Mise alatt a főiskolások zenekara Haydn miséjét játszotta, a főiskolás énekkar Jagits J. soloénekének és Gratzl Gy. hegedüszolójának betétjével. Délután a következő műsorral szerepeltek: 1. Zene. 2. A magyar falu és a magyar jövő: Glózer József. 3. Verseket szavaltak: Patonay S. és Juhász Béla. 4. Balázs nótákat énekelt Jagits J., 5. Felolvasott Glózer László, végül a közönség bevonásával jól sikerult kabarészámot rendezett Szövényi Ernő. — Műsor után megkezdődött a tánc, mellyel aztán véget ért a kitünően sikerült főiskolás nap. — Jövő héten a főiskolások gyárlátogatásaik során a nemezgyárat nézik meg.

Balett-estelyt rendeztek csütörtök a Mulatóban müvészestélyeket rendező helybeli buzgó mecenásaink. Nagy közönséget vonzott az ő agilis tevékenységük. A m. kir. Opera ballet tagjai: Barák Bözsi, Kurmann Sári, Hajdu Ella és Vágó Dóra igen szép müsort mutattak be klasszikus táncokból és mindegyikük lelkes tetszést váltott ki a hálás közönségből, mely még hálásabb lett volna akkor, ha a zenekiséret is megfelelő lett volna. Rozoga kintornánál nem jobb pianinon a kisérő zene sehogysem tudott érvényesülni. A rendezők avval mentegettek magukat, hogy legszorgosabb utánjárásal sem lehetett jó hangszert szerezni. A tánc müvészet érvényesülése pedig megköveteli a kifogástalan kisérő zenét. A jó hangszer biztositása tehát elengedhetetlen követelménye a balett rendezésnek. Vagy — vagy! —

A kereskedelmistak Kőszegfalvy Flóris dr. védnökségével kedden tartották meg mulatságukat, mely a szezon egyik legkitünőbb sikerü tancestélye volt. Előkelő distingvált közönség találkozott az estélyen, hol a hangulatot a női szépség és a férfi csinyasági verseny emelte. A szépségverseny győztesei Drach Melitta és Eisner Fritzi. A férfi csinyasági verseny bajnokai Zsohár Ödön és Szövényi Ernő voltak. A pompás siker biztatós lehet a fáradhatatlan rendezőgárdának, hogy jövőre ismét rendezzen ilyen kellemes estélyt a kőszegi leányoknak.

Uszóverseny. A helybeli Sportegylet által mult vasárnap a reáliskolai parkban levő uszodában rendezett uszóverseny az egyesület rendezéseinek egyik legsikerültebb napja volt. Nem kellett ahhoz százezreket befektető sporttér és felszerelés, csak a reáliskolai parancsnokság jó indulata és a sportvezetőség részéről annak a felismerése, hogy nem kizárólag a labdarugással lehet sportfejlesztést előmozditani. Hozzájárult a sikerhez a soproni Pannonia egyletnek dicséretes támogatása, kitünő tagjainak propaganda célra való kiküldetése. Vagy ezren nézték a mindvégig érdekfeszitő sporteseményt s teljes megelégedéssel távoztak. A versenybizottság tagjai voltak: dr. Paller József, Kőszegi József, Lippner Ödön és Takáts Gyula (Sopron). A soproni vendégek versenyen kivül vettek részt. A helybeliek közül különösen Weinberger Gusztáv tünt fel kitartó és fölényes tréningjével. Az eredmény a kovetkező: 400 m. gyorsuszás: 1. Weinberger Gusztáv 8 p. 35 m., 2. Lendvay I. 3. Németh Mihály. 90 m. melluszás: 1. Galcsek 1.26, 2. Kummert, 3. Hodászy (Soproniak). 30 m. gyermekverseny: 1 Molczer 30 mp., 2. Becker. 100 m. melluszás: 1. Schwalb 1.33, 2. Szovják. 90 m. hátuszás vendégek részére: 1. Galcsek 1.27, 2. Kheim (Sopron). 60 m. gyermekverseny: 1. Elmer, 2. Jankó, 3. Halmay, (soronkivül elsőnek érkezett be Strausz (Sopron) 1 p. alatt). — 100 m. melluszás helybeliek részére: 1. Weinberger 1·52, 2. Gergelyffy. 60 m. melluszás hölgyek részére: 1. Kund Adi 1.13, 2. Elmer M., 3. Rossmann Laura, (versenyen kivül elsőnek jött be Strausz Terka Sopron 1.02 p. alatt.) — 100 m. hátuszás: 1. Kamarás, 2. Beyer, 3. Benedek. Buváruszás: 1. Breyer E. (Sopron) 27 m., 2. Benedek (Kőszeg) 20 m., Breyer B. (Sopron) 18 m.) 3x30 m. méter stafétauszás (mell, hát- és sprinter uszási: Hodászy—Galcsek—Deutsch (Sopron), 2. Kummert—Kheim—Kocsis. — Az érdekes versenyeket követte Takáts Gyula, Hammer Péter müugróbajnokok és Schneider Adolf (soproniak) különböző müugrásai. A közönség állandó lelkes tetszésnyilvánitása mellett mutatták be a legkülönbözőbb tornászati bravurokat, délcegen és biztosan. Legnagyobb szenzációt keltette a soproniak által bemutatott vizipolójáték 5—5 játékossal 2x15 percnyi idő alatt. A kapukat kötélen függő léckeretek jelezték. Játszi könnyedséggel kezelték a labdát a csodálatos kitartással vizt ipró játékosok. Eredmény 4:0 (1:0). Ez a kézdobásos játék, plane a vizben uszva, vizet tiporva (néha persze vizet nyelve is) sok mulatságos és érdekes jelenetet hozott létre és zajos tetszést aratott vizen es szárazon. — Verseny után a Sportegylet elnöksége megköszönte a soproniak támogató vendégségét, utánna pedig a Mulató kertjében jol sikerült táncestély követte. — Ez az első uszóverseny remélhetőleg buzditólag fog hatni ifjuságunkra s jövőre korábban hozzáfogva még jobb eredményeket fog elérni.

Atletikai és footballmerkőzés lesz ma d. u. 3 órai kezdettel a vásártéri sporttelepen. Atlétikai számok: 100 m. sikfutás, sulydobás, 4 szer 100 m. stafeta, diszkoszdobás, magasugrás. — Minden számból külon junior verseny. Jelentkezés d. u. ½3 órakor a helyszinen. Atlétikai verseny után következik a mult vasárnap megtartott uszóverseny győzteseinek dijkiosztása, melyet a Sportegylet elnöke Jambrits Lajos polgármester személyesen fog kiosztani. Délután fel 5 órai kezdettel footballmerkőzés a kőszegi helyőrség és a KSE csapatai között.

Postas-árvaház Kőszegen. Megemlékeztünk már egyizben lapunkban arról, hogy a postástársadalom is mozgalmat inditott egy országos árvaház létesitésére. Az ügy most komoly stadiumba jutott, amennyiben a kereskedelemügyi miniszterium is magáévá tette a humánus eszme megvalósitását és leirt Kőszeg város polgármesteréhez, hogy a megszakadt tárgyalásokat ujból felvegye. A miniszterium a Lobanger-rétet kéri az árvaház helyéül átengedni, hol 120 postásárva, továbbá 50 üdülésre szoruló postásalkalmazott és mintegy 30 megrokkant nyugdijas férfi és nő elhelyezésére szolgáló épületet fog emelni. Az épitkezést 1924. őszén tervezik megkezdeni. A polgármester már a legközelebbi közgyülésen előterjeszti a miniszterium leiratát. A város vezetőségének csak gratulálni tudunk, ha sikerül e nagyszabásu intézményt városunkban tető alá hozni.

Épitkezés. Paakh Albert dr. alezredorvos a belvárosi házát átalakittatja. A tetőt leszedette és a ház valósággal várszerü kiképzést nyer. Az egyik oldalon toronyszerü tető lesz, mig a többi része magas korlátfalat kap, stilszerü kiképzéssel, ami a régi jelleget őrzi meg és igy eleget tesz azon városi szabályrendeletnek is, mely a belvárosban csak a régi jelleg megőrzésével enged épitkezést.

Uj borbelyárak: Borotválás 300, fésuléssel 400 K, Hajvágás géppel 600, ollóval 800 K. Szakálvágás géppel 500, ollóval 800 K. 10 sz. bérletjegy fésulés nélkül 2500 K. Hajvágás vasár- és ünnepnapon 50% al drágább. — Az üzletek augusztus 20 án, Szent István napján zárva maradnak.

Csépelnek. Zúgnak-búgnak a gépek a város minden részében, dolgozik gőz, viz, villany és kéz, hogy előteremtsék az érett kalászból a mindennapi, naponként drágább és drágább kenyérmagot. Olvassuk a lapokban, hogy itt meg ott került bele egy munkás keze a gépbe, vagy itt meg ott ütött ki a csépelés alkalmával tüzvész. Jó lesz tehát gondosan ügyelni arra, hogy ilyesmi elő ne forduljon.

Ujabb dohánydrágulás előtt. Értesülésünk szerint aug. 27 én ismét megdrágulnak az összes dohánynemüek 100—150 százalékkal. Az ujabb dohánydrágulás oka az, hogy az eddigi trafikárak még mindig jóval a világparitás alatt mozognak és ma az a helyzet, hogy Magyarországon jelenleg legolcsóbb a trafik, a többi államok trafikárait véve figyelembe.

Felhivjuk a közönség becses figyelmét a hirdetési oldalon közölt Tungli Elek-féle hirdetésre.

Tekintetes szerkesztőség! Volt a városnak egy igen okos polgármestere, ki a városnak előkapuját, a régi Kőszegnek egyik nevezetes történeti emlékét 1882 ben lebonttatta. Mai nap azt mondjuk mindnyájan: beh kár volt azon régi kaput, melyen megtört 1532-ben a törökök ostroma, leromboltatni.

Hogy jövőre hasonló rombolások meg ne történhessenek és főleg, hogy az ugynevezett belvárosnak régi jelegzetessége, melyet az idegenek oly annyira bámulnak, jövőre fentartassék, a város képviselőtestülete az épitési szabályrendeletet 1912-ben odamódositotta, hogy a belváros területén és a Várkörön csak oly épitkezéseket engedd meg, melyek a belváros régi épitési stylusának megfelelnek, vagyis más szóval, melyen meglátszik a mesterségesen csinált régi patina.

Dr. Paákh főtörzsorvosnál épitenek. Igen megnyugtatna, ha a tisztelt városi főmérnök ur, mint az épitési ügyek vezetője kijelenti, hogy az épitési engedély nem mellőzte az épitési szabályrendeletnek rendelkezéseit.

Miután a nyilvánosság előtt szóvá tettem ez épitési ügyet, nem hallgathatom el a városi major beépitésére vonatkozólag egyik utóbbi városi közgyülésen hozott határozat feletti aggályomat sem. Annakidején sokat tanácskoztunk, külön bizottság által helyszini szemlét is tartottunk és egyhangulag megállapodtunk abban, hogy az igazságügyi palota felépitésével szükséges utcát sehogysem engedjük az idomtalan magas Sziklay-féle háztak fala mellett létesiteni, mert nem rendes utca lenne abból, hanem csak sikátor, mely elsuditja majd idővel még jobban csinosodó főterünket, eltekintve attól, hogy a sikátor piszoknak és egyéb rondaságnak lerakodó helye lesz, mint a hogyan én még láttam gyermekkoromban. Állott ott már idomtalan sikátor. Ugy hallom most azonban, hogy az ujonnan hozott városi határozat az oly nagy körültekintéssel hozott előbbi határozatot megváltoztatta és az utcát jobban mondva sikátort a Sziklai ház fala mellett nyitja meg. Brrrrr!

De nem tudom megérteni a beépitendő területnek — melyet az állam annakidején a várostól ingyen nem is kivánt — most az állam részére ingyenes átengedését sem. Inkább azt vártam volna, hogy a négyzetölenként kikötött 15 koronát valorizálni fogja, ami méltányos és teljesitheto kivánság lett volna, de a mai nyomorusagunkban milliókat éro telket, közvagyont adajándékozni, ez képviselő uraim, előttem érthetetlen. Vagy oly nagyon gazdagok volnánk?

Auguszt János.

A berbeadott városi földek után járó buza értékösszegét 70 ezer koronában állapitotta meg mázsánkint a városi mezőgazdasági bizottság. A bérösszeg augusztus végéig befizetendő a városi pénztárba.

Az idei bortermés, mint illetékes körökből értesülünk, úgy minőségre, mint mennyiségre nézve kielégitő s ennek következtében a borárak csökkenése várható.

Uj betegsegelyzo járulékok. A népjóléti miniszter ujból megállapitotta a betegsegélyzőpénztári járulékokat. A járulékok felemelése augusztus 13-tól lép életbe. A felemelt segélyeket viszont csak az augusztus 31 ike utáni jogosultságra fizetik ki.

Hetezer korona lesz a cukor. A cukorkartell ujabban ismét csak a legkisebb mennyiségben utal ki cukrot, ami — a kereskedők szerint — csalhatatlan előjele a drágulasnak. Az uj áremelkedésnél a kristálycukor 5500 koronára drágulna, egyes beavatottak szerint azonban rövidesen 7000 korona lesz egy kiló cukornak az ára.

6000 vagon buzat szabad kivinni. A pénzügyminiszter az idei buzatermésből hatezer vagon kivitelét engedélyezte. A buzamennyiség legnagyobb részét Svájcba akarják az érdekeltek kiszállitani és ebben az ügyben Belitska Sándor volt honvédelmi miniszter legközelebb Svájcba utazik, hogy az erdekeltek képviseletében az ottani piacokon elhelyezhesse az exportálandó buzát.

A kölcsönkönyvtár legujabb könyvei: Lähne, Született csóka, Panhnys: A boldogság dala, Panhny: A leghatalmasabb, Schlicht báró: Aldozati bárányok, Heimburg: Akit elkerült a boldogság és Erdős Renée: Santerra biboros.

A városi rétek sarjuterméseinek kaszálását f. hó 26 án adja ki a város.

Tüzoltomulatsag lesz ma délután Nagycsömötén. Ha az időjárás kedvez, Kőszegről is sokan lerándulnak.

A kereskedelmisták mulatsagara a következő felülfizetések voltak: 10000 K-t: Zsohár K., Eisner K., 2000 K-t: Ernetz, 1500 K-t: Halik dr., 1200 K-t: Jambrits L., Szabó J., 1000 K-t: Jesztl A., Vince M., Horváth Andor, Dorner J., ifj. Róth S., dr. Szovják H., Lendvay L., dr. Tancsicsné, 600 K-át: Gombos F., Schnár J., Honikl J., Perkovits J., Müller N., Wachter, Erdélyi Gy., Róth O., Zerthofer R., 500 K-t: Bódogh J., Rónai F., Szuklicz A., Stipkovits I., Schermann J., Mentzl A., Plechl, 400 K-t: Hammer E., Somogyi J., 300 K-t: Benedekné, Reményi F., Kratochwill A., 200 K-t: Mohr M., Szellinger D., Szeybold, Sziklay A., Eitner J., 100 K-t: Deák P., Kraffka B., Miklós B., Tancsics Gy., Wurst K., Tauscher B., Hausmanninger K., Asbóth, Szokoll, Terpán J., Farkas, Pallos, Fojtényi J., Gafky, Jakab B., melyekért a rendezőség ezuton is köszönetet mond.

A köszegi Sportegylet mulatsága alkalmával a következő felülfizetések folytak be: ezv. Kuchknopf Mihályné, Wechselbaum N. 1000, Paller József dr., Ederits István, Róth Gyula, id. Roth Sándor, Schreiner János 700, Jambrits Lajos 600, Eichler Oswald, Szidoly Elemér, Zatsik Jenő, N. N. 400, Fedorné, N. N. 300, Willand Dávid, Szidoly Árpád, Czeke József, Frohlich Adolf, Szuklicz Géza, Schermann Gyula, Rusčei Adolf, Zatézáló Zdenkó, N. N., N. N., N. N. 200, Kádár József, N. N., N. N., N. N., N. N. 100, N. N. 50 K-át, melyekért ezuton mond köszönetet a vezetőség.

A Köszegi Ait. Segélyezési Segélyegyesület felkéri tagjait, hogy a Stájrits Ferenc és Szabó Györgyné tagok elhalálozása folytán esedékes tagdijakat f. hó 20-án délután 2 órakor az ipartestületben lehetőleg személyesen sziveskedjenek befizetni.

Agyonlőttek egy rendőrt a soproni pályaudvaron. Vasárnap késő délután borzalmas merénylet történt a győrivasut soproni állomáson. Két osztrák munkás agyonlőtt egy rendőrt, életveszélyesen megsebesitett egy vasuti alkalmazottat, aztán elmenekültek. A bécsi esti vonaton érkező gyanus alakokat Décsy Lajos detektiv maga elé állittatta s megállapitotta, hogy csak egyiknek van irása, melyben az egyik lajtaujfalusi gyár igazolja, hogy Novacsek János munkás ott van alkalmazva. A detektiv tudta, hogy itt hosszabb igazoltatási eljárás lesz, a két embert tehát Lichtl Mihály rendőrrel bekisértette az őrszobába. Az idegenek szó nélkül követték a rendőrt. Az őrszobában a két őrizetbe vett ember hirtelen revolvert rántott s elkezdtek kiabálni: Majd megmutatjuk mi nektek, hogy kell bánni a munkáseurberrel. A következő pillanatban lövések dördultek el. A boldogtalan Lichtl rendőr nem menekülhetett. Közvetlen az állomási vendéglő ajtajában összeroskadt. A közelében levők azonnal hozzárohantak. Látták, hogy homlokán, a balszeme fölött van cseresnyemagnagyságu lyuk s ebből szivárog sürü cseppekben a vér. A rendőr mozdulatlanul feküdt mellette a sapkája, szintén átlőve. Lichtl már semmi életjelt sem árult el. A haramiák golyója végzett az életével. Abban a pillanatban, mikor a halálra sebzett rendőr összeesett, még egy utolsó lövés dördült el az épület előtt. Ennek a lövésnek a magva Bosnyák István 35 éves állomási ruhatárost találta a hasán. A gyilkosok után széleskörü nyomozás folyik.

Egy nagy függölámpa eladó. Cim a kiadóhivatalban.

GUTH VILMOS
fa- és diszműesztergályos üzeme,
Szombathely, Kossuth Lajos-utca 19.

Készit minden e szakmába vágó munkákat, ugymint villamos állólámpát selyem ernyővel, könyv- és virág állványt, függöny-, kotta-, törülköző-, gyertya ruhatartót, álló- s falifogast, zongoraszéket, tőlcsért, hordócsapot, billiárddákót szijfakorongot, gyermekkocsit facsillárokat, golyót, kuglibabát, stb. stb.

Forgalmi adóbeszedő mint árdrágitó. A legutolsó csepregi vásár alkalmával történt a következő eset, melynek több kőszegi mészáros volt szemtanuja: Egy zsidó marhakereskedő több marhát vásárolt a csepregi vásár alkalmával, többek közt megalkuszik egy gazdával egy fiatalabb állaton, melyet a gazda 620.000 koronáért adott el a kereskedőnek. Mikor a forgalmi adóbeszedőhöz mentek, hogy a marhát átirják a vevő nevére, az nem elég magasnak vélte a vételárt és dacára annak, hogy sok tanu ezt igazolni tudta, mégis 800.000 korona után követelte a forgalmi adót, azzal a megindokolással, hogy a kincstár nem szenvedhet kárt egy olyan buta paraszt miatt, aki jószágának értékét nem tudja megbecsülni. A kereskedő kénytelen volt a forgalmi adót a 800.000 korona után megfizetni, de a gazda nem kapta meg a 180.000 korona különbözetet. Miután ezt az ügyet a tulbuzgó kitüntetésre érdemes forgalmi adószedő nem négy, illetve hatszem közt, hanem a nagy nyilvánosság előtt csinálta, az lett a következménye, hogy 10 perc mulva az összes marhák árai 200—400 ezer koronával felszöktek. Hogy van egy paragrafus, mely a hatósági közeget az áru megbecslésére feljogositja, azt tudjuk, de hogy ezt a paragrafust általános árdrágitásra is fel lehet használni, arra még példa nem volt.

Penzt talaltak, a jogos tulajdonos átveheti az államrendőrségen.

A tolvaj malnaarusitó. Auguszt János ny. polgármesterhelyettes lakásába bekopogtatott e hó 12 én reggel Madarász Józsefné velemi asszony, hogy málnáját eladja. A konyhában nem tartózkodott senki s a szobából sem jött ki senki; Madarászné ezt kihasználva, az ott fekvő két drb. nehéz ezüst evőkanalat 60.000 korona értékben ruhái közt eltüntette. A tolvajt feljelentették a rendőrségen, hol a kanalak már letétbe vannak helyezve. Jó lesz vigyázni az ilyen besurranó tolvajokra, akik árusitás ürügye alatt gyanutlanul járnak kilincselni.

Enyveskezü kéjnő került e héten a biróság elé. Annak idején megirtuk Kovács Margit szombathelyi kéjnő óralopási esetét, melyért e héten vonta felelősségre a szombathelyi kir. torvényszék. A kir. ügyész ezzel kapcsolatban orgazdasággal vádolta Kollmann Bernát kereskedőt, Kurzweil Ferenc ékszerészt és Kotlár Pál üzletvezetőt. A biróság a tolvaj kéjnőt 2 hónapi fogházra, Kotlár Pált 18.000 korona pénzbüntetésre itélte, a többi vádlottat pedig felmentette. Kotlár az itélet ellen felebbezett.

Dohányt akartak kicsempészni boroshordócska alatt Paar Katalin, Tralier Anna és Maschler Mária répcebényai lakósok. A vámórség 150 csomag pipadohányt kobzott el tőlük.

Poruljart borcsempészek. Péntekről-szombatra virradó éjjel hat burgenlandi borcsempész indult át a határon, mindegyik egy „puttony" borral a hátán. Osztrák földre érve osztrák csendőrokre és financokra bukkantak, mire sarkonfordultak és futásnak eredtek. Az osztrákok üldözőbe vették őket és sikerült nekik kettőt elfogni, egyiknek pedig, miután utánuk lőttek, golyó fejét horzsolta, de a másik hárommal együtt véres fejjel magyar teruletre menekult. Mégis csak jó kereset ez a borcsempészet, hogy még az életüket is kockára teszik érte.

Anyakönyvi kivonat az elmult hatról. Születések: Neustädter Frigyes—Feigl Anna: Frigyes ág. ev. Házasságok: Mészáros Antal—Tanczer Vilma, Zsugonits Gyula—Horváth Anna. Halálozások: Kohl Nándor másfélhónapos, rángógörcs, Ekker István 68 éves, gyomorrák, ozv. Gerencsér Jánosné 70 éves, encephalitis, Stajrits Ferenc 43 éves, csonttuberkulózis.

Hölgyek figyelmébe! Fehér filé-kalapokat tisztit, bármilyen szinre fest és a legujabb divat szerint átformál filé és velour-kalapokat, valamint lámpaernyők és teababák készitését is elvállalja Szupper Ferencné, Chernel-u. 2.

Hat tojás — 16.000 korona. Gróf Ferenc acsádi vendéglős ez év májusában, mikor a tojás ára 40—50 korona volt, három tojásból készült rántottáért 400, három kemény tojásért pedig 300 koronát számitott fel két szombathelyi állatorvosnak. A tul magas ár miatt a két állatorvos feljelentette a vendéglőst az uzsorabiróságnál, mely 16.000 korona pénzbüntetésre itélte.

Dr. Bodnár János egyetemi tanár, a Mezőgazdasági Biochemiai Intézet igazgatója hosszas kiséríletezés után a gabonaüszök elleni védekezésre uj csávázószert fedezett fel. Köztudomásu, hogy hazánkban az üszökkárosodás a mai pénzértékben a 200—300 milliárd koronát is meghaladja s e károsodás ellen gazdáink csak szórványosan és legtöbbször feluletesen védekeztek. Ezideig az általánosan használt védekező szer az üszök ellen a rézgálic volt. A rézgálicnak azonban sok hátrányos tulajdonsága van, amely általános elterjedését megakadályozza. Ugyszintén nem tudtak nagyobb elterjedésre szert tenni a nyugati államokban használt drága és mérges higganyesávazoszerek. Epen azért nagy jelentősége van dr. Bodnár felfedezésének, amely szerint oly készitményt hoz forgalomba, mely feltétlenül biztos üszökölő képessége mellett nem bántja a vetőmag csiraképességét és a gazdák által is könnyen beszerezhető lesz. A m. kir. földmivelésügyi minisztérium gyógy- és ipari növény forgalmi iroda növényvédelmi osztálya tárgyalásokat folytat egyik hazai nagy vegyészeti gyárral az uj szernek a gazdák körébe való bevezetése és elterjesztése iránt s remélhető, hogy az uj szer már az idei vetőmagcsávázáshoz beszerezhető lesz.

Gyapjubirtokosok! Aki gyapjuját mosatni kivánja, vagy gyapjujából szövetet kiván feldolgoztatni és abból minden pótanyagtól mentes tartós tiszta gyapjuszövetet bérben készittetni, forduljon a Kelenföldi Textilfestő és Gyapjuárukikeszitő R. T. Központi irodájához, Budapest, V., Országháztér 4.

Elveszett tegnap reggel a piacon egy antik gombolyu arany melltű. A becsületes megtaláló adja le vagy a rendőrségen, vagy e lap kiadóhivatalában, hol illő jutalomban részesül.

A háremek alkonya. A kegyelemdofést ujabban Kemal Musztafa pasa adta meg az elegáns női semmittevés ezen költői otthonának. A szigoru hadvezér ugyanis, amikor az elmenekült VI. Mehmed szultán hátrahagyott háremének 285 női tagjának névsorát elébe terjesztették azzal, hogy ezeknek állami nyugdijfélét kellene folyósitani, egyetlen mozdulattal széttépte a listát, mondván, hogy őnagyságának csak menjenek dolgozni henyélés helyett.

Huszmilliós levelporté Oroszországban. A most életbelépő postatarifa szerint az Oroszországból külföldre szóló levél portója huszmillió rubel lesz.

A gyilkos kakas. Emil Vauchet, a Páris melletti Lauriston község erdőőre cserkésző utjáról hazatérve, az asztalra tette fegyverét, hogy levethesse a köpenyét. Közben a konyhában kóricáló szárnyasok közül egy kakas az asztalra roppent és oly szerencsétlenül kapott a fegyver kakasa után, hogy a puska elsült és halálra sebezte az erdőőr fiatal feleségét.

Budapesti valuta-árfolyamok:

Budapest 3½.

Font Sterling	89.240 K.	Dollár	19850 K
Schw. frank	3540 „	Francia frank	1080 „
Lira	850 „	Sokol	593·—
Dinár	209 „	Lei	83·50
100 osztrák K	28·60	100 Márka	0.006

Hivatalos gabonaárak: dunántuli buza 81.000— — K. Rozs 51.500 K. Takarmányárpa 54.000 K. Sörárpa — — K. Zab 68.000 K. Kukorica 75.500 K. Korpa 39.500 K.

Ha kerékpárját, varrógépjét

szakszerüen akarja javittatni, vagy elsőrendu (külső- belső és egyéb) gummikallekre, alkatreszre továbbá bármilyen e szakmába tartozó anyagra van szüksége és ha kifogástalan és gyors kiszolgálást óhajt, ugy forduljon bizalommal **KŐSZEGEN**

Lépold Géza mechanikushoz

Kossuth L.-utca 9.
(Perkovits mészáros mellett) Mindennemu anyagok és kellékek állandóan raktáron. Jutányos árak! Feltétlenül győződjék meg!

Köszönetnyilvánitás.

Mindazoknak, kik szeretett jó férjem, ill. apám és rokonunk

Stájrits Ferenc

elhunyta alkalmával jóleső részvétüket fejezték ki, nemkülönben a koszoru és virágadományokért, valamint a temetésen való számos megjelenteknek, ugyszinten a városi tanácsnak a koszoruért és a temetésen való megjelenésért ezután mond hálás köszönetet

Kőszeg, 1923. aug. 17-én

a gyászoló család.

Ad. 25/1923. hagy. sz.

Árverési hirdetmény.

Közhirré teszem, hogy a néhai PAUER ANDRÁS volt kőszegi lakos hagyatékába tartozó a kőszegi 954 sz. tjkönyvben A+1566/b. hrsz. a. ikt. **káposztáskert** a vágóhidnál az örökös megkeresése folytán az általam

1923. évi augusztus hó 26. napján (vasárnap) d. u. 3 órakor megtartandó önkéntes árverésen

a legtobbet igérőnek eladatik. Az árverési feltételek irodámban a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Kőszeg, 1923. aug. 18 án

Dr. Halik Miksa
mint Pfeffel János kőszegi kir. közjegyzőnek a szombathelyi kir. közjegyzői kamara 60/1921 számu végzésével elismert helyettese.

Önkéntes árverés.

Közhirré teszem, hogy egy ügyfelemnek a Betegház melletti 222 négyszögölnyi **káposztását,** irodámban f. hó 26-an delelott 11 órakor tartandó önkéntes árverésen eladom.

Dr. SCHNELLER ügyvéd.

Van szerencsém a nagyérdemü közönség tudomására adni, hogy lakatosmühelyemet

autogén hegesztés és vágásra

kibővitettem. Biztositom a nagyérdemü közönséget pontos előzékeny kiszolgálásról. A közönség becses pártfogását kérve maradok tisztelettel

Tungli Elek lakatosmester
Kossuth Lajos-utca 7.

Ugyanitt egy tanonc felvétetik.

Szabóműhely-áthelyezés.

Tisztelettel értesitem a n. é. közönséget és nagyrabecsült üzletfeleimet, hogy a Pallis utca 4. szám alatt volt

uri-szabóműhelyemet

Pallis-utca 25. az. házba
helyeztem át. — A n. é. közönség további szives támogatását kérve vagyok teljes tisztelettel

Naumann Jakab, szabómester.

Kőrisbogár
Anyarozs
Hársfavirág és minden más gyógynövény a legmagasabb napi áron értékesithető:
Pantodrog Magyar Gyógynövény r.-t. Budapest, VIII. Barros-u. 13.
FIGYELEM: cégünk nevével visszaélnek azért budapesti irodánkban kőrisbogárért 1000, anyarozsért 500, hársfavirágért 200 koronával magasabb árat fizetünk kilogrammonként a napi árnál.

Tanonc felvétetik e lap nyomdájában.

Elektro Bioskop a „Mulató" nagytermében

Müsor: Vasárnap augusztus 19-én:
Ő fensége Párisban
Szinjáték 5 felvonásban. Főszereplő BLANCHE MONTEL és JEAN DÉVALD

Müsor: Hétfő augusztus 20-án:
A fekete lovas
Heine költői elbeszélése filmen 5 felvonásban. Főszereplő BEREGI OSZKÁR

Müsor: Csütörtök augusztus 23-án:
Ginette, a senki lánya II. rész:
Fekete liliom

Gyapjubirtokosok!

Aki gyapjuját mosatni kivánja, vagy gyapjujából szövetet kiván feldolgoztatni és abból minden pótanyagmentes tartós, tiszta gyapjuszövetet bérben készitetni forduljon a Kelenföldi Textil festő és Gyapjuárukészitő R.-T. központi irodájához Budapest. V. ker., Országháztér 4 szám

ZSOLDOS TANINTÉZET
a legjobban készit elő magánvizsgákra.
ÖSSZEFOGLALÓ TANKÖNYV
a középiskola négy alsó osztályának tananyaga két kötetben. Megrendelhető Budapest, VII. kerület Dohány-utca 34 szám.

Kovácsszén — fazsindely
faszén — épületfa
mész — és deszkát
cement — irányáron szállit
FRANKL LAJOS
épitési és tüzelőanyag kereskedő KŐSZEG.

RÓNAI FRIGYES ujságelárusitási üzletében a következő lapok kaphatók
Uj Nemzedék, Szózat, Vasvármegye, Pesti Hirlap, 8 Órai Ujság, Az Ujság, Az Est, Magyarország, Pesti Napló, Pesti Tőzsde, Budapesti Hirlap, Hir, Pester Lloyd, Neues Pester Journal, Günser Zeitung, Kőszeg és Vidéke, Sopronvármegye, Sportlap.

Nem marad jelszó
a többtermelés
ha a Hatvani Növénynemesitő R. T.
nemesitett őszibuza és rozs
vetőmagjait veti, mert azok tapasztalat szerint kath. holdanként 150—400 kg. terméstöbbletet biztositanak. Rendelje meg az őszi vetőmagot azonnal az egyedárusitó **MAGYAR MAGTENYÉSZTÉSI R.-T.-nál**
Budapest, IV., Szép-utca I.
Telefon: 66—53, 54 Sürgönycim: Granarium.
Ugyanott sajáttenyésztésü és szavatolt fajtiszta, iócsirakepes gazdasági, konyhakerti és virágmagvak.
Árjegyzék ingyen!

Nyomatott Rónai Frigyes könyvnyomdájában Kőszegen.